

## POSTANOWIENIE

Dnia 26 stycznia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ewa Stefańska

w sprawie z powództwa J. Ś.

przeciwko A. G.

o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 26 stycznia 2022 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w N.

z dnia 22 kwietnia 2020 r., sygn. akt IV Ca [...],

**1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**

**2) zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 2700 zł (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego;**

**3) przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w N. na rzecz adw. S. D. kwotę 1800 zł (jeden tysiąc osiemset złotych) powiększoną o stawkę podatku od towarów i usług, tytułem należnego wynagrodzenia za pomoc prawną świadczącą z urzędu na rzecz pozwanej.**

### UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 22 kwietnia 2020 r. Sąd Okręgowy w N. oddalił apelację pozwanej A. G. od wyroku z dnia 14 stycznia 2020 r. Sądu Rejonowego w G., w sprawie z powództwa J. Ś. o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli.

Pozwana wniosła skargę kasacyjną, w której żądała uchylenia zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w N. w całości i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania temu sądowi w innym składzie, a w przypadku stwierdzenia podstaw - uchylenie w całości również orzeczenia Sądu Rejonowego w G. i przekazania sprawy do rozpoznania temu sądowi. Ewentualnie wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i rozstrzygnięcie co do istoty sprawy poprzez oddalenie powództwa w całości, stosownie do regulacji art. 398<sup>16</sup> k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna pozwanej nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Zgodnie z treścią art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: (1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne; (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów; (3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie.

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398<sup>9</sup> k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony – co należy podkreślić – wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie obejmuje zaś

merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania skarżąca wskazała dwie przesłanki: istnienie w sprawie potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości, a także oczywistą zasadność skargi kasacyjnej. W ocenie Sądu Najwyższego żadna z powyższych przesłanek w niniejszej sprawie nie zachodzi.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, że powołanie przesłanki z art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wskazania przepisu prawa, którego wykładnia budzi wątpliwości, określenia zakresu koniecznej wykładni, wykazania, że wątpliwości interpretacyjne mają poważny charakter i wymagają zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy, a jeżeli podstawą wniosku jest twierdzenie o występujących w orzecznictwie sądowym rozbieżnościach wynikających z dokonywania przez sądy różnej wykładni przepisu, konieczne jest wskazanie rozbieżnych orzeczeń, dokonanie ich analizy i wykazanie, że rozbieżność wynika z różnej wykładni przepisu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2002 r. II CZ 102/02, niepubl., postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2007 r. II CSK 84/07, niepubl., postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2008 r. I UK 283/07, niepubl., postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 2008 r. I CSK 111/08, niepubl.). Skarżąca wskazała wprawdzie, że wyjaśnienia wymaga kwestia rozpoczęcia biegu terminu przedawnienia roszczeń z tytułu zapisu, jednak już w samej skardze przyznała, że sądy obu instancji nie opowiedziały się jednoznacznie za żadną z tych linii orzeczniczych, poprzestając na stwierdzeniu nadużycia prawa (art. 5 k.c.). Już z tego względu nie ma wątpliwości, że wskazane w skardze rozbieżności w orzecznictwie nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia analizowanej sprawy, gdyż rozbieżność nie wpłynęła na treść wyroku.

Z kolei, przewidziana w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c. oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań, wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że jej

skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną, wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Powinna w związku z tym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia prawa materialnego i procesowego, polegającą na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 75; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, niepubl.). Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por. postanowienie SN z dnia 8 października 2015 r., IV CSK 189/15, niepubl.). Oceniając wynikającą z art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c. przesłankę oczywistej zasadności skargi kasacyjnej należy dostrzec, że ma ona charakter wyjątkowy. W konsekwencji, w judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się, że oczywista zasadność skargi powinna dać się stwierdzić „na pierwszy rzut oka”, bez zbytniego wgłębiania się w sprawę (por. postanowienie SN z dnia 2 sierpnia 2007 r., III UK 45/07, niepubl.).

W skardze kasacyjnej pozwana wskazała jedynie, że Sąd II instancji nie uwzględnił zgłoszonego przez nią zarzutu przedawnienia, pomimo jego oczywistej zasadności (art. 981 k.c.). Należy jednak zauważyć, że Sąd ten nie uwzględnił zarzutu przedawnienia, ponieważ zastosował art. 5 k.c., zaś w skardze kasacyjnej nie przedstawiono argumentów pozwalających na uznanie, że takie rozstrzygnięcie stanowi kwalifikowaną postać naruszenia prawa materialnego i procesowego. Brak jest zatem jakichkolwiek podstaw do przyjęcia, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W sprawie nie zachodzi nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę – w granicach zaskarżenia - z urzędu (art. 398<sup>13</sup> § 1 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w związku z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398<sup>21</sup> k.p.c., z uwzględnieniem § 2 w zw. z § 10 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r., poz. 265). O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym orzeczono na podstawie § 8 w zw. z § 16 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2019 r., poz. 18).